

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Tórr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármán

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Ellenzék alakul?

Gróf Tisza István megjelent a főrendi-házban és csatába bocsátkozott gróf Andrássy Gyulával. A holtak vélt szabadelvű-párti vezér feltámadt és számonkérő széklet tartott az élők felett.

Mi volt ez?

Ahogy egyszerre feltűnt Tisza a törvényhozás termében, a multra való emlékeztetés szellemeként ez a csatavesztett hős, sejtetem ülte meg a lelkeket és a képzelet akaratlanul is a jövőbe pillantott.

Valahányszor ez a két férfi összekerült, a helyzetnek döntő fordulata támadt. Most megint szemben állottak egymással és önkéntelenül elének tolu a kérdés, vajjon ez az összeütközés is fordulatra fog-e vezetni? Akkor Tisza volt hatalmon és Andrássy forgatta ki a pozíciójából. Most Andrássy van hatalmon és Tisza támad. A szerep más. Ezt látjuk. Hogy mi a cél? Ezt nem tudjuk. De vannak helyzetek, amelyekhez sejtetem tapad és vannak férfiak, akiknek életsorsa babonás következtetésekre csábít. És ennek a két férfinak az életsorsa az, hogy szemben álljanak egymással. Egy időnek, egy kornak szülöttei és az ifjuság napjaiban barátok is voltak. De az élet első komoly megpróbáltatása elválasztja őket és versengésük a nemzet sorsára gyakorolt döntő befolyást. Érthető, ha minden összeütközésük következtetésre igazat és ha különösen mostan vannak sokan, akik nagyban hiszik, hogy a bihari baksis kérdése csak deszkaszál, amelyen Tisza a politika hajójára fog visszajutni.

Megkezdődik-e a küzdelem? Lehet. Elég nagy szükség van rája. A koalíciós többség nagy, lomha teste végigterpeszkedik a parlamenten és nincs ellenzék, amely tetteit bírálja. Ez a politikában a legveszedelmesebb állapot. Mikor a nagy kormánypart egymagában áll és nincs senki, aki botlásait megtorolná, félszégeit kigunyolná, visszaéléseit ostromozná a többség érzéketlen lesz, ethikai érzése eltompul és elveszti fogékonyságát még az olyan meghatározásokkal szemben is, amelyek, mint az impedimentum publicae honestatis, politikai ártatlanságának korában legféltebb tulajdonságai voltak. A többség a saját bírása nem tud lenni. Még a saját kormányát is csak a legtrikább esetekben. Ennek a tudata szülte azt a szálló ígét, hogy ellenzék, ha nincs, teremteni kell. És a koalíciós tizhónapi uralma bizonyítja, hogy a politikai élet ennél igazabb axiomát még nem teremtett soha.

Talán Tisza lesz ez az ellenzék, amelyet megalkotni a koalíció, mikor kormányt váltalt, elfelejtett? Nem tudjuk. De ahogy megszólalt, ujra érezni véltük a mai parlamenti helyzet nagy hiányát, a becsületes eszközökkel dolgozó ellenzék hiányát. Iszanak megvolt a maga Andrássyja. De a mai alakulásnak nincs meg a maga Tisza Istvánja és hol a garancia arra, hogy veszedelmes eltvelyedések, könnyelmű cselekedetek nem fognak törvényhozói szankciót kapni? A tárgyalagos közvélemény azért fordul bizonyos rokonérzést minden, bárhónan jelentkező ellenzéki hang felé, mert látja, érzi, hogy a koalíció gyakran téved a politikai és kor-

mányzati hibák vámlós lejtőjére és nincs ellenzék, amely erre figyelmeztetné, nincs párt, amely ezt meggátolni tudná.

Mikor a mai rendszer a réginek helyére lépett, sokan új kor felvirradását hitték. Most azt kell tapasztalunk, hogy az utat, az iramot, a célt nem ellenőrzi senki. Hogy a kormányzó többség süket, mikor valaki igazat szól és olykor vak, mikor látnia kellene. És ez okozza azt a nyugtalanságot, amely egy idő óta a közvélemény nagy rétegén uralkodik és ez ébreszti a lelkekben azokat a sejtelmeket, amelyek az olyan jelenetknél, minő most játszódtott le a főrendiházban, erőre kapnak.

Várunk valamit, de még nem tudjuk, hogy mit. Remélünk valamit és nem tudjuk, hogy kitől. De érezzük, hogy valaminek történnie kell, mert ez a mai állapot csupa bizonytalansággal van tele és mert látjuk, hogy egy többség — ha lomháva lesz — egymagában képtelen a helyzetet megváltoztatni.

... Huzzák a harangot, holtak vélt és letört becsületes hazafik kikelnek sirjaikból. Mit akarnak? Igazán Biharmegyéért jöttek el a visszavonulás csendjéből, vagy mint a várva-várt jobbkor rég kipróbált megalapozóiként akartak kísérteni. A beteg ember megborzad, ha kísértekről beszélnek neki. A hatalom urai vajjon mit érezhettek, mikor az elköltözött rend becsületes szelleme megjelent közöttük?

TÁRCA.

Még egy hét . . .

— A Bajai Hírlap eredeti tárcája. —
Írta: Tóth László.

A hirneves orvos rendelésobájába magas, sovány férfi lépett be. Járása lassu, s szinte minden lépésnél köhög. Köhögése száraz, tompa. Arca beesett, az átlátszó finom bőr a csontokra tapadt, s annyira sápadt, hogy azok a bizonyos vérrózsák is hiányoznak róla.

Az orvos, — egy apró, örökké mosolygó emberke — kezeit dörszólve siet feléje.

— Isten hozta nálunk. Nos, hogy vagyunk? Jól éreztek már magunkat? Javultunk-e?

Az orvos ur különös előszeretettel használta a többesszámot. Nem lehetetlen, hogy azért, miszerint betegeinek megmutassa, mennyire osztja fájdalmaikat e siralomvölgyében.

A beteg szomorú mosollyal felelt s miközben kabátját levette, az orvos tovább kérdezősködött.

— Van-e lázunk?

— Délelőtt harminchétf és fél, de délután, főleg estefelé harmincyolcra is felszökik.

— Ugy? Az nem tesz semmit. Másnak is van és mégsem esik kétségbe. Szükséges is, hogy legyen, mert akkor a véráram a testben felgyűlemlett piszkot nem tudná kiküszöbölni. Izzadunk-e még?

— Sokat. Éjjel kétszer is váltok tisztát s mégis reggelre facsarni lehet az ingemet, a lepedővel együtt.

— Mondtam, hogy ne takarózzék be annyira. Mérsékelt fűtésű szoba, kevés takaró. Önnel láza van s a test lázas állapotában csak természetes, hogy a mirigyek bővebben választják ki a nedvet. A köhögésünk alábbhagyott-e már?

— Ellenkezőleg. Kínzó, fojtó nyomást érek a mellemen, mely állandóan köhögésre ingerel. Azt kell hinni, hogy ismét vért fogok hányni. A váladék szüntelenül jön a köhögéssel s aggaszt, hogy vércsfrangokkal van tarkítva.

— Nem kell elcsüggedni. Az olyan hosszantartó köhögéslésnél a tüdő szokatlan mozgásokat végez s így nem lehet csodálatra méltó, ha vércsfrangok jelentkeznek a váladékban. Ha ez mérvadó lenne, akkor már sokan az égből néznék a világot, akik most itt, velünk sütkéreznek a napsugáron. Csak étvágyunk legyen!

— Az a baj, hogy nincs. Majd kifordul a

számból, ha valamit enni akarok. Ugy kell erővel lenyomni azt az egy-két falatot. Annyira lesoványodtam már, hogy járnai is alig vagyok képes.

— Persze, persze! Aki nem eszik, annak nincs is ereje! Hogy is lenne! Világéletemben még nem láttam olyan embert, aki semmiből élt volna. Enni, enni kedves barátom. A fulladozásig jóllakni, hogy erőhöz jöhessünk.

Aztán hozzálátott a vizsgálathoz. Jól össze-vissza kopogtatta a páciens mellét, odaszoritotta a fülét, miközben mondta, hogy vegyen mély lélekzetet.

— Pompás, pmpás — felelte aztán vizsgálódásainak eredményét befejezve. Ha így haladunk, hamarosan rendbejövünk. Csak szedje szorgalmasan a cseppeket. Háromszor napjában. Harminc cseppet az étkezés előtt egy órával, evőkanányi langyos vízben.

A beteg arca a szokottnál is sápadtabb volt. Felhőtözött s odaállt az orvos elé, ki a recipét írta.

— Kérdesznék valamit doktor ur.

Az orvos sietett papírosra vetni a szarkaláb-

betűket. Fel sem nézett.

— Nos, mi az, kedves barátunk?

— Őszinte, igaz szót szeretnék hallani a doktor urtól.

Itt már felütötte a fejét és abbahagyta az írást.

A legújabban megjelent képes
ÁR J E G Y Z É K E M E T
kérje, melyet bárkinek portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkell remontoir zsebóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmény.

Adatok az e heti szenzációhoz. Lapunk más helyén méltatjuk érdeme szerint a nemzeti kormány hírlapi pausálás dolgait. Itt csak a következő megdöbbentő adatokra hívjuk föl a figyelmet: A Kossuth által mest kéredezott Fejérváry-féle pausálék összege 123000 korona. Ez szolt 25 lapnak. Ezzel szemben konstátjuk, hogy Kossuth a hozzá közelálló 4 lapnak a következőket adományozta:

Egyetértés 35000 korona.

Független Magyarország 42000 korona.

Budapest 40000 korona.

A „Magyarország” 4000 kor. hirdetési díj helyett 16000 koronát kap.

Vagyis Kossuth négy lapnak, ahol részben személyesen érdekelve volt, majdnem annyit ad az ország adófizetőinek keserves filéréiből, amennyit a Fejérváry-kormány 25 lapnak együttvéve.

Visszaszántott alkotmánybiztosítók és kabinetsvárság? Értesülésünk szerint, a király schogy sem akarja akceptálni az alkotmánybiztosítókról szóló törvényjavaslat tervezetét s már két ízben visszutasította az erre vonatkozó előterjesztést. Hír szerint, a korona a belügyi reformokban szabad kezét engedte ugyan a kormányának, de azt nem részletezték s így amikor gróf Andrássy Gyula ide bevonta az alkotmánybiztosítók kiépítését is, terve az uralkodónál, aki hatalmi szféráját nem engedi érinteni, mindjárt az első lépésnél visszautasításra talált. A kabinetsvárság arra kapacitálta Andrássyt, hogy tempósan az alkotmánybiztosítók élén, de még így sem fogadta el a tervet a korona. Eppen ez a dolog az oka, — írják nekünk — hogy komoly körökben, is gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert bukásáról beszélnek.

A „nagy” leleplezés.

Kinos szenzációja volt a héten a koalíciós kormányának. Lengyel Zoltán kezébe került egy aktaesemély, mely azoknak a bérenc újságoknak a névsorát tartalmazza, melyek hitvány pénzért magasztalják a mostani kormányának még a büncét is és nagy szenzációja volt csütörtökön a képviselőházban is. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter napirend előtt felszólalt és — nem azokat az aktákat, melyeket Lengyel Zoltán egy számvévszéki tisztviselő segítségével megszerzett volt s melyeknek fényképmásolatát elkészítette — letette a Ház asztalára.

Előttünk feleltek egy lista, mely szerint 25 magyarországi napi- és hetilap 1906 ban összesen 123000 koronát kapott a Fejérváry-kormány kereskedelmi miniszterétől, államvasuti hirdetési pausálék címén.

Az államvasuti pausálékról már ismételtelen elmondottuk véleményünket. Kossuth Ferencnek igaz van, ha azt mondja, hogy ez általában véve nem olyan dolog, mely az illető lapra árnjat vetethetne. A pausálé, európai fogalmak szerint, az évente közzétett hirdetések díjának egy átlagoszámban való megváltása. Ha a megváltás összege arányban áll a közlendő hirdetések tényleges közlési értékével és

ha a pausáléban a közérdek szempontjából minden lap részülni, akkor azon tényleg nincsen semmi, de semmi helyteleníteni való.

Ámde a lista az úgynevezett „darabont”-kormányzat idejéből származik és a listán mindössze 7—8 olyan lap szerepel, mely abban az időben koalíció-ellenes volt és a Fejérváry-kormány vállalkozását, ha nem is helyeselté, de feneketlen hazarúlnak vagy pláne rablóhajaratnak sem tekintette. Ellenben van azon a listán majdnem husz olyan lap, amely abban az időben koalíciós volt, mely a Fejérváry-kormány miniszterei a fórumon napról-napra legazemberelte, az iktatóhivatalba pedig alázatos kérvényeket adott be a kegyelmes urakhoz, egy kis pausálé végett; van közöttük olyan lap is, mely minden pénzt, melyet a darabont kezel, bevett és kifizetett, — lopott, rabolt és sikkasztott pénznek nevezett és még ma is annak nevez; van ott vagy husz lap, amely az országot föllátította az ellen a kormányzat ellen, rezisztenciát hirdetett, adómegtagadást követelt, valószínűleg a saját adóját is megtagadta, hanem azért a pausálé-nyugtára szívesen ragasztotta föl a bélyeget.

Nos hát, ami normális körülmények között természetes, el sem ítéhető és semmiféle árnjat senkire sem vető dolog, az ilyen körülmények között letörülhetetlen szegénybélyeget sőt az egész koalíciós sajtó homlokára. Kiszűt és aktaszertien is bezonyult, hogy akármint hirdettek is a szabadalmazott hazafizik vezérkéikei — a nyugták azt hirdetik, hogy zseb dolgában darabontok voltak mindannyian.

Megirtuk már, hogy a nemzeti kormány, miután hat hónapig várakozás során meggyőződött arról, hogy sok lap bizony ellenzék maradt, megvonta tőle azt a vasuti pausálé, melyet a kormány Kossuth saját szavai szerint közérdekből fizet ki. Az aktából ellenben kitérünk az is, hogy ugyanaz a kormány egy olyan lapnak, mely hozzá, de különösen a kereskedelmi miniszter urhoz közel áll, megtoldta a darabont által kiutalt 10000 koronás pausáléját további 25000 koronával.

Ebből a két szembenálló tényből két dolog derül ki. Először az, hogy míg az előző kormányok pausáléja nem vetett árnjat senkire, addig a jelenlegi kormány pausáléja a kormányal való érdekelttség gyanus árnjat veti azokra, akik benne részesednek. A régi rendszer tényleg közérdekből adta a pausálét minden lapnak, barátának, ellenségnek egyaránt és adta mindegyiknek olyan mennyiségben, amilyent a hirdetési érték meghatározott és az évi-zedés gyakorlat megállapított. A jelenlegi nagy és tiszta rendszer ellenben egyrészt pausálé csak a kormánypárti lapoknak ad, az ellenzék lapoknak nem, tehát nem közérdekből, hanem a politikai jutalmazás kedvéért pénzezi a sajtó egyes közegeit; másrészt pedig nem hirdetési érték szerint adja az illetőleg kiérdemelt összeget, hanem szórja az állam pénzt, amikor egy lapnak körülbelül harmadrész annyit ad, mint amennyit a Fejérváry-kormány valamennyi lapnak együttvéve ad.

A leleplezett pausálé-lista tanulságai ennél fogva, összefoglalva, a következők:

Gondolta magában: ugyan mi lehetett ez az ember? — Mondja meg nekem, gyógyítható-e ez az én bajom, vagy elpusztulok bele?

Most már megértette őt az orvos. Mosolygott. Mint mindig. Igen jó adomány az az orvosok részére, mert kimeríthetik aggályoskodó betegeiket. Felkelt és a vállára tette a kezét páciensének, miközben mereven a szemébe nézett.

— Legyen nyugodt. Komoly bajnak még csak árnyéka sincs. Nekem erkölcsi kötelességem volna megmondani, hogy betegem intézkedhesse-nek még mikor eréjük teljében vannak. De ismétlem és hangsúlyozom, hogy komoly baj nincs és ilyesmitől ne is tartson.

A páciens azonban ugylátszik e biztató kijelentésekre sem tudott megnyugodni.

— Mert lássa doktor ur — folytatta aztán száraz, színtelen hangon, vőlegény vagyok. A menyaszonnyommal szeretjük egymást odaadó, hű szerelemben, s éppen ezért nem akarám, hogy övegyen hagyjam csak azért, mert nekem úgy tetszett, hogy pár napra asszonyra tegyem. Szerencsétlenül tenném egész életére, aki, ha siromat felkeresné, nem a mult idők édes emlékeit siratná meg, hanem a lelketlen, önző emberre gondolna, aki napokig tartó és következmények nélkül járó gyönyörökért letörte életét annak, aki pedig őt annyira szeretné. Nem viragot helyezne a síromra, hanem köveket hajigálna a sírkerezemre, minthogy az is illette meg méltóképpen. Nos doktor ur, ezek után is fentartja még véleményét? Igen, vagy nem?!

A végén már annyira megerőltette magát, hogy köhögés fogta el. Fuldokló, száraz köhögés, s mikor a zsebkendőit ajkához érintette, élénk piros foltok mutatkoztak a fehér ruhán. Odatartotta az orvos szemei elé.

Látja doktor ur, ez nem hazudik. Ez a piros folt ha néma is, mégis beszél. Beszél és igazat mond.

Jól tudom én azt, hogy meg fogok halni, csak magától akarom megerősítve hallani. Szóljon uram, de becsületére, ha Istent ismer.

Hirtelen megkapták az orvos kezét, aki majdcsaknem kijött a flegmájából e szokatlan jelenségre. Nem csoda: ilyen páciensek fölötté ritkák. De aztán ismét mosolyra fogta, hanem ebből a mosolyból nagyonis kiértett az erőltetés. Észrevette ezt a beteg is.

— Aztán mikor lesz kedves barátom az esküvője? — kérdezte az orvos.

— Egy hónap múlva — felelte a beteg.

Az orvos szemei felragyogtak.

— Becsületesavamra mondom önnek, hogy nincs semmi baj. Semmi, éppen semmi. Az esküvőt bátran megtarthatják. Én mondom ezt, én, aki diagnózisomban sohasem csalatkoztam meg!

De ezt oly gyorsan, oly ügyetlenül hadarta el, különös nyomatékot adva egyes szavaknak, hogy a páciens megszejtette a bennük rejlő halálos ítéletet. Körlínhézt a szobában, odasiertet az ajtóhoz és ráfordította a kulcsot, majd visszajött az orvoshoz, ki meglepetésében mozdulni sem tudott.

Most a beteg fogta meg az orvos vállát, s még volt benne annyi erő, hogy a szabadkozó embert ki ne engedje kezei közül.

— Én nem hiszek önnek, bármit mond is. Elismerem, hogy kötelességre áltatni a betegeket, mert a hitnek gyógyító ereje van, de én kivesszem az igazat, ha addig élek is. Láttam az arcát a tükrökből az imént, amint a mellemet vizsgálta. Láttam, mint lesz komorra az öröklék barátóság arc és mint vonódnak össze szemöldei. A tükrökből mindent jól kivettem, persze ön ezt nem sejtette. Most már azt is tudom, hogy miért mondta oly biztossággal, hogy az esküvőmet megtarthatom: mert nem élek addig. Mondja, óh mondja meg uram, hogy mennyi időm van még hátra?

1. A koalíciós sajtója korrupt, tisztátalan és erkölcselen, mert pénzt fogadott el olyan kormányzattól, melyet hazaárulónak, sőt tolvajnak, rablóknak kiáltott ki;

2. még korruptabb maga a koalíció, melynek kormányza az azelőtt pusztán üzleti jelentőségű hirdetési általányt a politikai megvesztegetésnek pazarló és hűtlen kézzel szórt eszközövé alakította át.

Ennyit a pausálé ügyről, melyhez még csak két megjegyzésünk van. Az egyik az, hogy az alábbi lista tudomásunk szerint nem valódi, amennyiben a Kossuth Ferenchez közelálló lapok, mint például a „Budapest” és a „Magyarország” az ott kitüntetett összegekhez képest emelést kértek és kaptak a darabont-kormánytól. Másik megjegyzésünk pedig az, hogy a Kossuthhoz régóta közelálló lapok közül nem az „Egyetértés” az egyedüli, melynek kedvéért az új korszak kereskedelmi minisztere olyan mélyen belemarkolt az állampénztárba. Ha az a bizonyos Hajdu ur egy kicsit várt volna, akkor alighanem még egynehány az „Egyetértés”-aktákhoz hasonló írás került volna napfényre.

A leleplezés másik szenzációja a Méray-Horváth Károly „szociológiai tanulmányutja.” Méray-Horváth Károlynak a koalíció szemében van egy érdeme és van egy vétké.

Az érdeme az, hogy ismeretes békeakciójával megindította azt a mozgalmat, mely a tavaly áprilisi bécsi paktumot elvleladáshoz és ennek folytán a koalíciós kormány kinevezéséhez vezetett.

A vétké az, hogy tavaly nyáron kezdte már leleplezni ennek a békekötésnek a részleteit, megírva, hogy az eredeti terv szerint egy Kristóffy-Kossuth, tehát egy függetlenségi-darabont-kabinetről volt szó és hogy ez a terv már birta Kossuth beleegyezését, amikor az alkotmánypárt és néppárt hirtelen vállalta az általános szavazati jog elvét és Polónyi közbéjárásával a Kristóffyéknek szánt helyre tolakodott.

Nem tudjuk, hogy Kossuth Ferenc Méray-Horváthnak miért adta meg az állam pénzéből az ötvenezer korona jutalmát: az érdemeért-e, vagy a vétkéért? Azért-e, mert az ő akciója folytán a koalíció nyeregbe jutott, vagy pedig azért, mert ennek az akciónak a leleplezését nem lehetett másképpen megakadályozni, csak — egy ötszázendős szociológiai tanulmányuttal?

Kossuth Ferenc azt mondta Méray-Horváthról a Házban, hogy ez az ember „szolgálatot tett a nemzeti ügynek a kibontakozás érdekében.” Bátorak vagyunk a kegyelmes ur szíves emlékeztetésé idején, hogy amikor tavaly nyáron elmondták ezeknek a szolgálatoknak a részleteit, akkor a „N. Fr. Pr.”-ben Karlsbadból érkezett távirattal megcáfoltta azt, mintha neki, Kossuth Ferencnek, abban az akcióban valami része lett volna.

Amikor pedig Méray-Horváth elkövette azt a föntreszlezett vétkét és egy brusorában közzétette a Kristóffy-Kossuth kombináció történetét, akkor egy dühös félhívtalatos kommunike azt kürtölte világgá, hogy annak az embernek a kibontakozásban semmi része sem volt.

Az orvos nagynehezen kiszabadította magát a páciens karjai közül, s az asztal mögé hátrált. A vér is meghűlt ereiben, mikor betege földül arcába tekintett. Az az arc igen hasonlított az örlüthöz. A páciens azonban nyomon követte az orvost, kísérletet tett, hogy ismét elfogja. Az orvos azonban nem engedte magát, s így kergették egymást a szobában. Közben az orvos levert egy lombikot, aminek szilánkjai nagy pukkanással röpültek szerte a levegőben. Pár üvegeserép a beteg arcába repült, s a bőrt felszakította, a vér lassan szivárgott le a sápadt arcon, amittől még ijeszetőbben nézett az ki. Az orvos segítségével kiabált, a bezárt ajtón dörömböltek, zúrváros hangok hallatszottak kívülről, melyekből ki lehetett venni, hogy az ajtót beakarják szakítani.

A beteg ekkor egy rekedt, állati hörgéshez hasonló kiáltást hallatott, s végső kétségbeesett ugrással utolérte az orvost. Torkonragadta, leteperte a földre, s volt ideje, hogy revolvert is elővegye zsebéből. Az orvos mellére térdelt, a revolver csövét annak fejéhez szorította, miközben a fülehez hajolt s halkán, inkább lehelte, mint suttogta:

— Mennyi időm van még hátra? Mennyi...

Az orvos a félelemtől mozdulni sem tudott. Az arca sápadtabb lett mint a betegé. Ereiben megfagyott a vér. A revolver hideg csövét homlokán érezte, s ha nem akar előbb meghalni mint páciense, úgy kénytelen megmondani az igazat, Igen, az igazat, azt fogja neki mondani. Szaggatott hangon, amint a szó fojtogatott torkán kifért, mondta:

— Még egy hét ...

A beteg ekkor elengedte az orvost, erőtlen kezéből kihullott a revolver, odarogyott a pamlagra, a tükrök alá, szeméből megeredtek a könnyek s könnyes arcát két kezébe temetve fájdalmas sóhajjal zokogta:

— Pedig azt hittem, hogy életben maradok...

HIREK.

A Szanatorium Egyesület bajai bizottságának estélye.

(7) Valóságos bucsújáró helylyé alakult át a »Nemzeti-szálloda« f. hó 9-én, azon alkalomból, hogy az ő termeiben zajlott le a József kir. herceg Szanatorium Egyesület bajai bizottságának működővel szini előadással és előlépekkel kapcsolatos — erkölcsileg és anyagilag egyaránt fényesen bevált — táncmulatsága. A tágas termek kicsinyeknek bizonyultak az óriási embertömeg befogadására, mely szives örömet sereglett egybe, hogy a maga áldozatfelleivel előmozdítsa azt a magas, emberbaráti célt, melynek szolgálatában a bajai bizottság oly nemes buzgalommal és oly önzetlen lelkesedéssel fáradozik. És aki ismeri a mi fogatokat, valósággal nyomorúságos szinpadí viszonyainkat, amelyek a technika legprimitívebb vívmányával sem díszelkedhetnek, aki tudja, miként forrott egybe a vezetőség fáradságot nem ismerő lángbuzgalma a közreműködők és a rendezők nemes áldozatkészségével, hogy vállvetten erővel a szó legteljesebb értelmében a »semmi«-ből varázsolják elő a fejlehetetlen szép előadást, csak az képes a maga valódi értéke szerint méltányolni az egyesület fenkölt lelkű elnökeinek, dr. Koller Imréné urnónek, a vígalmi bizottság agilis és lelkes vezetéknek, dr. Becassy Gyuláné urnónek és az összes szereplők és a derék rendezők akadályt nem ismerő ügyszeretét és szives szolgálatkészséget.

Bármily szépen, bármily fényesen sikerült legyen is azonban az előadás, ez az estély ismét a legszűkebbben megoldandó feladatok homlokterébe tolt az állandó színház felépítésének kérdését, mert igazán nem volna csoda, ha ma-holnap nem vállalkoznék műkedvelő arra, hogy a mi szinpadnak esület deszkaalkotmányunkon szolgálja valamelyik humanitárius intézményünket. —

Az estély programját Scharff Irénke előadása vezette be egy festőien szép előkép keretében, aki lapunk fel szerkesztőjének, dr. Lemberger Árminnak a múlt számban közzétett »Fohász«-át mondta el az érdelem meleg, bensőszerűteljes hangján. A gyönyörű előadás, az előkép megragadó milieujében — bájos leánykák angyali kara — mély hatást gyakorolt a közönségre, mely élénk tapssal honorálta a sikerült programismazót.

Ezt követte »Még a kérés« c. egy felvonásos vígjáték, melyben Rothschild Zsigmondné (ösv. Faragóné) ismét annak a rutinmunkát műkedvelőnek mutatta be magát, melynek őt oly előnyösen ismerjük. Dr. Bruck Aurélné (Irén, leánya) elegáns megjelenésével, játékaának meleg tónusával érdemelte ki a sürű tapsokat, melyekből kivette részét méltó partnere, dr. Bruck Aurél, (Béla) ki meglepő könnyedséggel és szinpadias otthonossággal oldotta meg feladatát. A szobacicusnak valóban elragadó, ideális alakját mutatta be Spüser Ilonka, ki csupa chik és kedvesség volt.

Lékert Gyula (Palásthy, földbirtokos) a bajai műkedvelő gárda ezen kiválóan értékes tagja, egyaránt remekelt kitűnő játékaával és sikerült maszkjával. Pompásan festettek a két falusi gavallér szerepében és viharos derűtséget keltettek: Szaday Adorján és Balta Vidor.

Ezután szíre került az előbbi vígjátéknak jóval sikerültebb pendantja a »Jön a kérés«, melyben dr. Koller Imréné (Bástyné) fényesen igazolta, hogy ő nemcsak a rendezés fáradságos munkájában vezet, de mint műkedvelő is a legeslegelső helyen sorakozik. Sok-sok tapsot aratott.

Kedvesebb, bájosabb tróliumot, mint az ő három leányát, névleg Szaday Mariskát, Weidinger Irénkét és Scharff Irénkét, igazán nehéz elképzelni. Szaday Mariska hódító szépsége, Weidinger Irénke eleven temperamentuma és Scharff Irénke, az enfant terrible, kedves ötletessége a legsikerültebb alakítással egyesültek.

Jóíz humorral ruházta fel dr. Boróczy Kálmán (Básty Mihály) az ő szerepét, míg Alföldy Imre az ügyetlen, eseten zongorahangolóban finom kabinetalakítást produkált.

Mondanunk sem kell, hogy a szereplő hölgyek mindegyike valóságos virágerdőt nyert jutalmul.

A szini előadást két remek előkép követte. »A Nyár« című előképben, ami méltán híres, szépséges szép leánygárdánk legszebbjei adtak egymásnak találkát, hogy a nyár legdúsabb pompázó, a szépség harmatos üdőségében viruló floráját várá-

Hát ha Kossuth Ferenc nem akart benne semmi részt venni, akkor miért mondja ma, hogy ez az ügy a nemzetet szolgálta? Ha pedig Méray-Horváthnak nem volt benne része, akkor miért tűntette fel őt ma nemzeti hős gyanánt?

Méray-Horváth Károly tehát vagy azért kapott 50.000 koronát, amiért azt a gyönyörű tervet kidolgozta, vagy pedig azért, hogy arról a tervről — többé nem beszéljen!

Ez pedig nagyon szép tanulmány. Ha nem is szociológiai, de annál szebb erkölcsi tanulmány legújabb nemzetvezetereink dicsőséges életéből...

Most pedig még egyet: Kossuth Ferenc közölte az elődök, a mások listáját, a magáéiból pedig annyit, amennyi már idegen kézben volt és így a közélettel alig lett volna már elvonható.

Ellenben nem tette közzé azt az aktát, mely fölött öngyámoltósága szabadon rendelkezik, a saját aktáit, a saját pauszálé listáját, a saját tiszta és erkölcsös kormányzatának gyönyörű tükörképét.

Követeljük ezeket az aktákat, a Wekerle-kormány összes pauszálé- és egyéb sajtóaktáit. Tegyük közzé valamennyit mind előbb! Követeljük ezt a tisztességes közvélemény nevében!

A magyar nép tudni akarja, hogy ha a »darabontok« leszádása évi 123.000 koronájába került, vajon mennyibe kerül akkor a »nemzeti kormány« dicsérete?

Az alábbi jegyzék felsorolja az összes minden egyes napilapokat, melyekből látható, hogy minden egyes koalíciós lap kapott és elfogadott a darabontoktól pénzeket. És pedig akármelyik kapott annyit, sőt még többet is, mint azok a lapok, amelyek, mint a koalíció ellenségei, az előző kormányhoz bevalótlan többé-kevésbé közel állottak.

Még kell azonban jegyezni, hogy az alábbi jegyzék nem sorolja föl az összes pénzeket, melyeket az illető koalíciós lapok kaptak, mert van közöttük akármennyi, amelyik a listán szereplő összegben kívül még sok-sok egyéb pénzt is kapott, más alakban. A jegyzék a következő:

M. kir. Államvasutak. Igazgatóság.

Kimutatás

az 1906. évi január havi utalványozási jegyzékben elszámolt hirdetés átálányokról.

az átálányozott lap megnevezése	Összeg: Korona.
Magyar Szó	10.000
Az Újság	10.000
A Hét	1.400
Magyar Nemzet	6.000
Budapesti Napló	10.000
Pester Lloyd	10.000
Magyar Hírlap	10.000
Pesti Napló	10.000
Magyarország	4.000
Pesti Hírlap	6.000
Budapesti Hírlap	10.000
Budapester Tagblatt	4.000
Neues Pester Journal	4.000
As Ország	2.000
Magyar Esti Lap	2.000
Pester Correspondenz	1.000
Budapest	1.000
Neues Politisches Volksblatt	1.000
Agramer Zeitung	800
Kivitel Szemle	1.300
Nép Zászlója	600
Alkotmány	1.000
Politisches Volksblatt	1.000
A Nap	5.000
Független Magyarország	10.000
Uj Hírek	1.000

Ime a darabont-kormány apró pauszái! És most lássuk a »nemzeti kormány« lapvásárlásait!

Baja—bátaszék—pécsi vasut.

A legmelegebb érdeklődéssel és a legnagyobb örömmel kísérik azt a széles mederben megindult, lelkes és intenzív mozgalmat, amelyet Pécs szab. kir. város törvényhatósága és Pécs városának összes irányadó köréi a bátaszék—pécsi vasut állami fővonalként való kiépítése érdekében megindítottak.

Pécs városa és a tervezett pécs—bátaszéki vasuti összeköttetés révén érdekelt községek a legmesszebbmenő áldozatkészséggel mozditották elő anyagi hozzájárulásukkal ezen vonal létesítését és ezen elismerésre méltó támogatáson felül a tervezett vasut kiváló forgalmi és közgazdasági jelentőségére való tekintettel, most hatalmas akciót indítottak, hogy a pécs—bátaszéki vasut állami

fővonalként építtessék ki. Pécs városa áll ennek a mozgalomnak az élén és a kereskedelemügyi miniszterhez intézett fölterjesztésében találóan utal arra a tényre, hogy a magyar vasutak hálózatának kifejlesztésében nem a gazdasági erők lehető tökéletes érvényesülésének, nem a közforgalom igényei által teremtett szükségletek kielégítésének, sem a közgazdasági javak természetes kicserélésének egyedül helyes nézőpontja vonul végig vezető elv gyanánt, hanem minden vasut építésénél elsősorban a főváros érdekei szerepeltek döntő tényezőként.

A magyar Alföld népeinek ismételtlen fölhangzott panaszos szavai, — így szól a miniszterhez intézett fölterjesztés — főképpen pedig a budapest—fumei vasut-vonalnak már a tetőpontra hágott túlságos megterheltsége s ennek minduntalan megújuló, folytonos forgalmi zavarokban jelentkező bénító hatása végre beláttatták a magyar királyi kormánnyal azt, hogy vasuti közlekedésünk kiáltoán viszás állapotát mihamarabb orvosolnia kell.

Ennek a soká késétt, de végre is megérkezett üdvös belátásnak lőn az eredménye a magyar királyi államvasutak hálózatának kibővítéséről, vasuti és más beruházásokról, valamint a szükséges költségek engedélyezéséről intézkedő 1904. évi XIV. törvénycikk megalkotása, amely a magy. kir. kormányt föltalmozta arra, hogy a m. kir. államvasutaknak Baja—Bátaszék állomárait egymással a Duna áthidalással összekötő vasuti vonalát és az ezzel kapcsolatos Dunahidat állami költségen kiépíthesse.

Ennek a hidnak az építése lesz hivatva új létkelőt erőt önteni közlekedésünkbe és lökést adni a közgazdasági forgalom egészségesebb irányba való terelésének. De ezen feladat megoldására csak akkor lesz képes, ha a Dunán létesített áthidalás az ország közforgalmi igényeinek minden tekintetben megfelelő természetes és szerves folytatást fog nyerni.

Csak ekkor fog a forgalom a gazdasági életünk által megszabott természetes utakon lebonyolódni, Magyarország északi részéből Budapest—Dombóváron át fognak a javak a magyar tengerpartra eljutni — Erdély pedig Baja—Bátaszéken át fog Fiume felé közlekedni.

Amint vitán kívül álló tény az, hogy a Baja—Bátaszék között létesülő vasuti hidnak közforgalmi jelentősége és országos hatása attól függ: vajon minő lesz az ország keleti és déli területein Fiumével való összeköttetés célzó vasuti közlekedés kérdésének a megoldása, — ép úgy nyilvánvaló, hogy ez a kérdés az a sarkpont, amely körül Pécs szab. kir. városnak és — mondhatjuk — a Dunántul nagy részének a közgazdasági jövője is megfordul.

És ha a törvényhozás a Dunánál Baja—Bátaszéknél történt áthidalása által az Alföld forgalmi igényeinek ezen hid segítségével való kielégítését országos érdekeknek ismerte el, nem zárkozhatik el az elől sem, hogy Pécs városának, mint a Dunántul legelső városának és hatalmas környékének közgazdasági fellendülését, forgalmi viszonyainak rendezését — eddigi vasuti elszigeteltségéből való kiragadása által — ugyanazon jogcimen, hasonlóképpen országos érdekeknek minősítse.

A pécs—bátaszéki vonalnak kiépítése és elsőrendű fővonalként való megvalósítása nekünk is közvetlen nagy érdekünk. Baja, Bátaszék és egész vidéke ilyen módon közvetlen vasuti összeköttetésbe jut Pécs városával és Baranyavármegyére számos községével, mely vasuti összeköttetés hiányát eléggé érezzük.

Pécs városának a pécs—bátaszéki vasut állami fővonalként való kiépítése érdekében megindított mozgalmához tehát nekünk, a mi saját jól felfogott érdekünkben teljes erővel kell csatlakoznunk. Karöltve kell Pécs városával ebben a mozgalomban résztvennünk, hogy egyesült erővel célt érjünk.

zsolják a kopár szinpadra. Művészi eszternek kellett volna megörökítenie az elbűvölően szép képet.

A rendelkezésre álló szék hely dacára festői szinpompában bontakozott ki a második előkép: »Orion meglesi Silyiát és tündéreit.« A virágokból font hintán hímblázó Silyia, bájos tündérek seregétől környezve, a háttérben Orion sötétül alakja és a tulsó oldalon *Bezsásky* Mikikének szobrot ábrázoló kedves gyermekképe, oly édes harmoniává olvadtak egybe, hogy a közönség nem győzte eléggé szemlélni.

Az előképeket művészi érzékkel *Gáspár* János tanár, a színi előadást pedig nagy ügyességgel *Marcell* Géza rendezte, míg az előképek megvilágításáról *Hübner* József és *Devics* Jenő gondoskodtak derekasan és fíradhatatlanul.

Hajnalig tartott tánc koronázta a farsang e pompás mulatságát.

— **Bajai közigazgatási élet.** A f. hó 12-én megtartott közigazgatási bizottsági ülésen Baja város január havi közigazgatásáról számoltak be a szakreferensek. A bizottság rendes felvételjezése során ismét megüregítették a miniszternél a *baja—melykúti* mútút kiépítését, a *baja—bedáni* mútútról azonban hallgatott a krónika. — Közegészségügyi tekintetben elhangzott a szokásos »kiegészítő állapotról« szóló jelentés, a népmozgalmi statisztika azonban januárban is sovány volt, amennyiben mindössze tizenöt lélekkel szaporodtunk.

— **Nőegyleti közgyűlés.** A helybeli izraelita nőegylet ma, vasárnap d. u. 3 órákor tartja rendes évi közgyűlését az izr. hitközség székházában. Ez alkalommal terjesztik elő az 1906. évi zárszámadást, melynek számadatából a következő kiemelkedő mozzanatok közülük: Szegény özevgyek segélyezésére 1584 koronát áldozott tavaly a nőegylet, szegény iskoláslányok támogatására 401 korona 62 fillért, hét leány kiházasítására 420 koronát. Helybeli szegények között 1096 korona került kiosztásra. A nőegylet vagyona ezidőszárára 40498 korona 49 fillért tesz ki. Az áldásos jótékonyaság, melyet az izr. nőegylet évről-évre kifejti, méltó kifejezője annak a humanus és emberbaráti szellemnek, mely e régi, derék együletünk vezetőségét átleni.

— **Casinói jelmezestély.** A bajai Casino — a régi tradíciókhoz híven — kedélyes jelmezestélyt tartott húshagyó kedden. Kicsi, de a késő éjjeli órákig kitartó uralommal és alkalommal a Casino-ban és ha jelmezek dolgában nem is volt valami nagy az élénkség, a látott jelmezek diszkrét eleganciájukkal mégis festői látványt nyújtottak. A Casino vendégei pompásan mulattak együtt a késő éjjeli órákig.

— **Kettős hajójárat Baja—Apatin között.** Baja és Apatin között tudvalevőleg a Magyar Folyam és Tengerhajózási R. T. tart fenn hajójáratokat. Ezidén — mint értesülünk — a Dunagőzhajózási Társaság is fog ezen a vonalon hajójáratokat forgalomba helyezni.

— **A szanatóriumi előadás megismétlése.** A József kir. herceg szanatórium bajai bizottsága ma, vasárnap délután megismétli mult heti szép előadását a Nemzeti-szálló nagyertermében. A belépődíjat a bizottság ezuttal zónaarban állapította meg.

— **Gyászhir.** *Juray* Jozefin urasszony, febr. hó 10-én, életének 42-ik évében jobblétre szenderült. Hült tetemet 12-én d. u. 3 órákor helyezték örök pihenőre. Dr. *Juray* Károly és dr. *Margalits* Ede, egyetemi tanár neje, testvérüket vezették el *Juray* Jozefin halálával.

— **Legényegyleti műkedvelői estély.** A bajai kath. legényegylet az elmúlt vasárnap hódolt Carneválnak egy pompás sikerült műkedvelői előadás keretében. Ezuttal régi, jó színművet, *Látomfi* vették elő, a bajai műkedvelői szinpad legjobbjával. *Weresz* Iona, *Gaál* Irmsuka, *Eckert* Gyula, *László* Károly voltak a legjobbak. Reggelig eltartott bál követte a műkedvelői estélyt.

— **Zsurnalisztika.** Régi szabadkai újság került le a héten a hírlap-piacról. Dr. *Csillag* Károly író-társunk alapította évekel ezelőtt a »*Bácsmezei Napló*«, melyet a legutóbbi 3 esztendőn át *Dugovich* Imre szerkesztett igaz újságról rutinnal és komoly publicisztikai irányzattal. A Bácsmezei Napló beleolvadt a Fischer Jákó dr. szerkesztette szabadkai »*Függetlenség*«-be.

— **Halálhír.** *Pocher* József nyug. magy. kir. hovédzsázados, kezelőtiszt, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, f. hó 10-én délután 3 órákor, élete 66-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése 12-én, kedden délután ment végbe.

— **A bajai kereskedelmi és iparbank köréből.** A helybeli kereskedelmi és iparbank f. hó 12-én tartotta rendes évi közgyűlését, melyen a részvényesek egyhangulag elfogadták a nyereségyel-felosztásra vonatkozó igazgatósági tervezetet. Ugyanez alkalommal az intézetnek évek hosszú sora óta működő, kiváló tisztviselőjét, *Vajda* Henrik főkönyvezetőt a cégjegyzési jogosultsággal ruházta föl a közgyűlés.

— **Uj bácsalmási telekkönyvezet.** Az igazságügyminiszter *Engelmann* Frigyes váli segédtelekkönyvezetőt a bácsalmási járásbíróshoz telekkönyvezetővé nevezte ki.

— **Tagfelvétel.** A bajai cheva-kadisa f. hó 21-én d. u. 1/2 órákor a hitközség tanácsstermében rendes évi közgyűlést tart, mely alkalommal új tagok is felvételnek. Ugyanaznap d. u. 1/2 órákor tartatik meg a szokásos »*Adar*« istentisztelet.

— **Uj zenedei igazgató Szabadkán.** A szabadkai városi zenede nagyvéri igazgatójának: *Gaál* Ferencnek örökébe a városi törvényhatósági bizottság, pályázat kiírásnak mellőzésével, *Lányi* Ernőt, Miskolc város zenedejének kitűnő igazgatóját, az országos nevű dalköltőt hívta meg. Lányi a megtisztelő meghívást elfogadta és így ő lesz a szabadkai zenede igazgatója, a szabadkai zenei élet vezetője. Ez nyereség nemcsak Szabadkának, de az egész Bácskának is.

— **A bajai kerületi betegsegélyző-pénztár** febr. hó 24-én d. e. 10^{1/2} órákor, eredménytelenség esetén március hó 3-án, ugyancsak d. e. 10^{1/2} órákor, az ipartestület *Széchenyi*-utcai házában nagyertermében XIV. évi rendes közgyűlést tartja.

— **Bajai közigazgatási szakkönyvtár.** Gr. *Andrássy* Gyula belügyminiszter a közigazgatás színvonalának emelése érdekében az egész tisztviselői kart közvetlenül érdeklő körrendelettel intézett Baja város törvényhatóságához. Mindenekelőtt elrendelte a miniszter, hogy ezentul a tisztviselők nem saját költségükön lesznek kötelesek a törvénygyűjteményt megszerzeni, hanem az illető hivatalok leltárához fog tartozni a törvénygyűjtemény is. A miniszter azonban intézményileg gondoskodni akar arról is, hogy a közigazgatási tisztviselők a szakmájukba vágó tudományos irodalom jellemben termékeihez külön anyagi megterhelésük nélkül hozzáférhessenek és hogy rendelkezésükre álljanak azon eszközök, melyekkel elméleti ismereteiket saját szakmájukban folyton bővíthessék és önképzésüket gyakorolhassák. E végből a miniszter a vármegyék központjain, sőt a lehetősegghez képest a járási székhelyen is közigazgatási szakkönyvtárakat szándékozik létesíteni, melyek pedig úgyképpen, hogy a vármegyék is hozzájáruljanak némi áldozatot, de a miniszter is hajlandó ez irányban támogatást nyújtani.

— **Hányok a bajai városi adóügyi osztálynál.** A közigazgatási bizottság keddi ülésén a pénzügyigazgató szóvá tette azt a tarthatatlan állapotot, amely a városi adóhivatalnál uralkodik. A pénzügyigazgató kiemeli, hogy minden kisközségben nagyobb rend van, mint Baján. A házadókna már a mult év decemberében össze kellett volna írva lennie és még ma sincsen meg. Oly tarthatatlanok ott az állapotok, hogy még azt sem lehet megállapítani, ki mennyivel tartozik. Az adóhivatal teljesen munkaerők nélkül van. A szakembereket elviszik másfelé dolgozni. A pénzügyigazgató erőlyesen sürgette a tarthatatlan állapot szánlását.

— **Uj kanonok.** Várossy Gyula érsek és a közoktatásiügyi miniszter előterjesztésére a király *Parcsitich* József szondi plébánost, a bácsmezei kath. klerus egyik legképzettebb, általánosan becsült tagját, tiszteletbeli kanonokká nevezte ki.

— **Rém község küldöttsége a kormány-nál.** A Bajával szomszédos Rém község küldöttsége tiszteltet e napokban a kereskedelmi miniszternél. A küldöttség kérelmét dr. *Hirrmann* Ferenc ügyvéd terjesztette elő, amelyben rámutatott arra, hogy a magyar királyi államkincstár már évek hosszú során át haszonélvez a rémiek határából 80 katasztrális hold földet postaszállítás címén, holott a postát az államvasutak ingyen szállítják, de különben is a rémieknek ez előtt sem volt s most sincs postájuk. Ezen föld csak tévedésből s a buszus folytán került a postakincstár birtokába. Kérte ennélfogva a minisztert, hogy miként más postaföldeket, amelyek jogosan jutottak a kincstár birtokába, de a változott viszonyoknál fogva s különösen a delizsánszok megszüntése következtében a tulajdonosoknak, a többi között Szabadka városának is visszaadja, adja vissza Rém községének is a postaföldjét annál is inkább, mivel erre semmiféle jogcím nem nyert. A kereskedelmi miniszter biztosította a küldöttséget jóindulattal s abbéli reményének adott kifejezést, hogy a rémiek kérelmét teljesíteti.

— **A bajai állatvásár forgalma.** A most lezajlott országos vásár meglehetősen rosszul sikerült. Az állatforgalom statisztikája a következő: Eladatott 270 drb marha, 253 ló, és 138 drb sertés. Felhajtattott 1083 drb marha, 2277 ló, 276 drb sertés és 250 drb birka.

— **A gombosi partvédezet**en keletkezett szakadások helyreállítását célzó munkálatokhoz szükséges 14235 m³ elsőosztályú és 61688 m³ másodosztályú kő szállítására és beépítésére a zombori m. kir. államépítészeti hivatal március 4-én tart versenytárgyalást.

— **Szabad előadás a kath. legényegyletben.** Folyó hó 17-én a kath. legényegyletben előadás lesz a következő műsorról. 1. *Gyilkos* harang. Szavalja: *Gáspár* Ödön. 2. Az álmok és azok jelentősége. Előadja: *Párkányi* Norbert főgimn. tanár. 3. Beteg és az orvosok. Szavalja: *Gáspár* Ödön. 4. Kuplékat énekel: *László* Károly.

— **Szegeden tőzsde lesz.** A szegedi Lloyd-társulat vasárnap délután tartott közgyűlése elfogadta a választmányának az áru- és értékszarnok létesítésére vonatkozó javaslatát. A társulat négy évtizedes fenállása óta állandóan éber figyelemmel kíséri Szeged város közgazdasági viszonyait és arra a meggyőződésre jutott, hogy komoly akcióit kell

megindítani, ha akarják, hogy az áruüzlet itt-ott szabályoztassék és a helyi pénzintézetek, valamint iparvállalatok papírforgalmának nagyobb lendület adassék. Ennek a jelentős célnak elérésére legalkalmasabbnak vélte a társulat kebelében az áru- és értékszarnok létesítését. Az idevonatkozó szabályzatot elkészítették és azokat a közgyűlés vasárnap elfogadta.

— **Törvényeszk — Hódmezővásárhelyen.** Hódmezővásárhely kérvényt intézett a képviselőházhoz és az igazságügyminiszteriumhoz, hogy törvényeszkét, amelyet 1876. április hó 15-én a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok miatt feloszlattak, adják neki vissza. A kérvény megokolása az, hogy a város ma mintegy 62000 lelket számláló törzsgyökeres magyar lakosságával az ország 5-ik legnagyobb városa lett, mezőgazdasága, ipara és kereskedelme örvendtes fejlődésnek indult.

— **Ösztöndíj kezdő, fiatal iparosoknak.** A kereskedelemügyi miniszter a *Mária* Valéria főhercegnő születésének emlékeztetére, *Voigtländer* Frigyes alapítványából származó ösztöndíj kamataira pályázatot hirdet. Ez alapítvány kamataiból két, egyenként 1082—1082 koronás ösztöndíjat alakított. Ez ösztöndíjakat képesítéshez kötött ipart űző, két szegényebb sorsu, érdemes, szakmájában kiváló és józan életű olyan kezdő, fiatal, magyar honos iparosmesterek, vagy idősebb segédnek fogják odaítélni továbbképzés céljából, vagy műhelyi berendezés, illetve annak tökéletesítése céljából, vagy forgatóké gyanánt, kik atyjuk iparát folytatják s attól az iparüzletet átvették, vagy átvenni akarják. A pályázatot febr. hó 28-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamrához kell benyújtani.

Legujabb.

Megszűnnek a vonatkések.

Félmillió a vasutasoknak.

Express tudósítás.

Annak a kitartó küzdelemnek, melyet a jelenlegi kormány ellen küzdő sajtó hónapok óta viv a vasúti forgalom rendjének visszaállítása érdekében, már a legközelebbi jövőben meglesz a maga produktív eredménye.

A sok igazság, melyet *Kossuth* Ferencnek annyiszor a hazafiságába ajánlottunk, végre valahára meghallgattatásra talált az eddig érzékeltlen főleknél, és amikor ma a minisztertanács elhatározta, hogy a vasúti forgalom rendjének helyreállítása érdekében a vasutasoknak félmilliónyi honoráriumot jut-tat, csak megerősítette a kormányt az a régi állításunkat, hogy az örökös vonatkéseknek és forgalmi zavaroknak kizárólagos oka: a »nemzeti«-nek nevezett kormányának a vasutasokkal szemben követett szűkmarkúsága és az ebből folyó csöndes sztrájk, a passzív rezisztencia.

Mindenütt az országban, *Baja* és egész környékén is érezte a kereskedelmi forgalom azt a súlyos csapást, melyet az örökös közlekedési zavarok és vonatkések okoztak és mikor ezeknek legközelebb remélhető megszűnéséről adunk most hírt, tartozunk az igazságnak azzal a kijelentéssel, hogy a »nemzeti« kormány, ha nem támadják folyton, le-sújtó igazságokkal, talán még hosszú ideig hagyta volna tönkremenni a kereskedelmet és ipart, a forgalom teljes megakadásának sulya alatt.

A jelenlegi ellenzéki sajtó vindikálhatja magának — szerénytelenség nélkül — a siker országnézetét és önéretet töltheti el ezen ellenzéki sajtó munkásait, mert teljesítették a kötelességüket.

Express tudósításunk egyébként így szól: A ma megtartott minisztertanács, beavatott helyről származó információink szerint, hatvan millió koronát szavazott meg az államvasutaknak vagonok és lokomotivok sürgős beszerzésére.

A másik tudósítás: A mai minisztertanácsban a keresk. miniszter felhatalmazást kért a minisztertanácstól arra nézve, hogy a személyzet jutalmazására, a rendes évi összegzen felül, ez évben rendkívüli jutalmazás gyanánt félmillió koronát fordíthasson.

A minisztertanács hozzájárult ehhez és így a Máv. személyzete ez évben külön félmillió korona jutalmazásban fog részesülni.

— A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitérő háziszerré jó eredményre alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fill, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a »Horgony« védjegyre és a Richter cég-jegyzőre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Törvénykezés.

A legújabb sajtóreform.

A sajtószabadság ellen.

A koalíciós kormánypartii lapok nagy diadal adnak hírt egy újabb vívmányról. Az érdem ezúttal Günther Antalé, az új igazságügyminiszteré. Günther ugyanis a napokban nyilatkozott tervehelt sajtóreformjáról, s ennek kapcsán kijelentette, hogy nem fogja törvénybe iktatni a Polónyi által tervehelt előzetes lapfelügyelést. De az új igazságügyminiszter ennél sokkalta rosszabbat akar. Neki újító terve van a magyar sajtóéletében s be akarja hozni a kártérítést, amelyért az inkriminált sajtóközleményeket publikáló lapok felelősek. Vagyis ez magyarul annyit jelent, hogy ezúttal a kormány-nak nem tetsző lapot a kormány egyszerűen tönkretelheti anyagilag. Ezt egy példa mindjárt megfogja világitani.

Egyik fővárosi lapnak nemrég volt egy sajtópöre. Két hónapra itéltek el, amit későbbben leszállítottak 300 koronára. Már most, ha a Günther-féle sajtóreform érvénybe lép, elítélhetnek egy lapot »kártérítésre« akár 100000 koronára is.

Egy feltétel alatt mi is elfogadjuk a legsúlyosabb sajtóreformot is s abban megnyugodnánk, akármilyen ellenséges kormány kezében látnók is azt. Ha tudniillik a sajtóreform egyik paragrafus kimondaná, hogy azt, aki igazat írt, bármi legyen is az, — büntetni nem szabad. Akkor nyugodtan lehetnénk. Mert a mai sajtóélet egyszerűen absurdum. Ha igazat is ír ki egy lap a hatalmon levőkről, beperelik, utját állják a bizonyításnak s elmarasztalják úgy, ahogy akarják, noha a napnál világosabb, hogy igazat volt. S ehhez hozzájárul még az a sokféle csútes-csavarás, önkényes elmagyarázgatás, amivel mind kellemetlenkedhetik a bíróság az olyan lapoknak, amelyek a kormányt bírálják.

Például. Eddig társadalmi és gazdasági kérdésekről irhatott szabadon minden lap akkor is, ha nem volt kauziója. Ennek is vége már. A Curia egyik legutóbb hozott ítélete kimondja: hogy ha oly lap, mely nem politikai jellegű és biztosítékot nem tett le, az önálló vámtérület és az Ausztriával fennálló gazdasági közösség kérdéseit tárgyaló sajtótörvényt hoz, mely kérdések megoldásai csak törvényhozási uton, a létező közjogi jogviszonyok módosításával érhetők el, fellelhető benne a sajtótörvény 10. szakaszában említett politikai tárgy fogalma és ezért az ily lap sajtótörvényi vétséget követ el.

Na tehát ezúttal gazdasági kérdésekről sem lehet írni kauziót le nem tett lapoknak, mert akkor politizálnak. Természetes, hogy a jelenlegi kormány-nak kellemetlen az, ha a gazdasági közösségről írnak a lapok, ezért tehát ezzel a határozattal akarja ennek a Curia elejét venni.

Segédzerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

Ügynökök

sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására keresetnek.

Legmagasabb jutalomdíj!
Esetleg

fix havifizetés.

Ajánlatok intézendők az 1885. év óta fennálló

Dirnfeld Testvérek

bankházába

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 2.

Csinos kivitelű

n é v j e g y e k

rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

41/1907. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszéknek 1906. évi 22952/p. számú végzése következtében dr. Bruck Samu ügyvéd által képviselt Bajai Kereskedelmi bank javára Bernhart István fiaik cég és Jambor János ellen 240 K s jár. erejéig 1907. évi január hó 10. én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 955 kor-ra becsült következő ingóságok u. m.: üzleti butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósig 1907. évi V. 132. számú végzése folytán 240 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. évi november hó 2. napjától járó 6% kamati, 1/4% váltódíj és pedig összesen 65 kor-ban bíróság már megállapított költségei erejéig, Baján alperesek tüzetben leendő megtartására 1907. évi február hó 18-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kintetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baja, 1907. évi január hó 30. napján.

Szegő József,
kir. bir. végrehajtó.

Téglamestert

ki a körkemence égetést fával érti 6.000.000 téglá és cserép kiégetéséhez azonnal beléphet. Ajánlatok bizonyítványok másolatával alanti címre küldendők:

Kohn L. Ignác

téglagyáros

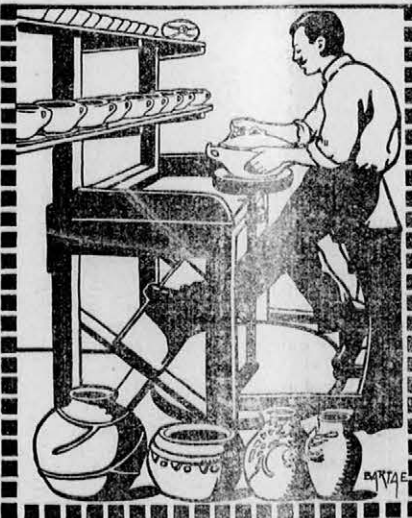
S Z E G E D. Kispalota.

HÜTTL TIVADAR

CS. KIR. UDV. BUDAPEST PORCZELLÁN-SZALLITÓ ÜGYRÉS ES SAJÁT PORCZELLÁN-ÁLLÁSTOTT NAGYKERESKEDŐ ÜGYRÉS BUDAPESTEN 1854 ÉVBEN V. DOROTTYA-U. I. A.

Étező, teás, kávé, mosó-, üvegkés-letek stb. Háztartási cikkek. Kelengyek.

KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNTATRA BÉRMENTVE

38 és 95/1907. vhtói szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósig 1906. évi V. 1066/1. és 1906 Sp. II. 579/4. számú végzése következtében, Dr. Nicolaus Béla ügyvéd által képviselt Ifj. Horváth István javára, Markó Imre ellen 360 K. és 146 K. 05 f. s jár. erejéig 1906. évi november hó 8-án és 1907. január 8-án foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 742 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 30 mm. buza, 30 mm. kukorica és 3 db hízó sertés nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósig 1906. évi V. 1066/1. és 1907. V. 1/3. számú végzése folytán, 360 korona és 146 kor. 05 fill. tőkekövetelés, 360 korona után 1906. évi november hó 16-ik napjától, 146 korona 05 fill. után 1906. évi november hó 12-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 169 kor. 65 fill. bírólag már megállapított költségek erejéig Dávodon, végrehajtható és Bartos Zsigmond lakásán leendő megtartására 1907. évi február hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kintetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1907. évi február hó 14. napján.

Horánszky László

kir. bir. végrehajtó.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller

póteka

egy réjónak bizonyult háziszerré, mely több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölés-köppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Dr Richter gyógyszerzertára az „Arany orozliánhoz“

Prágában.

Elisabethstrasse 5. neu.

Mindennapi szükletés.

Fontos lótulajdonosoknak!

A

Thanhofer

állatorvos által készített

balzsam,

lovak kólika-baja ellen, mely évek hosszú sora óta a görcsök minden neme, felfuódás és egyéb bajok ellen, ezer esetben valóban csodahatással használtatott, minden lótulajdonosnak a leghatásosabban ajánlható. — Aki e balzsamot a használati utasításhoz híven használja lovánál, feltétlen hatásra számíthat. — Egy üveg, használati utasítással 80 fillérbe kerül. Négy üvegnek kevesebbet nem szállítok. — Kapható az összeg előleges beküldése mellett,

THANHOFER

állatorvosnál

Mahrenbergben, a Dráva mellett
6. szám.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!

1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrokarbonatos ásványvíz forrás, szénsavval telítetik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital.
 Óraftár Baja és vidéke részére **Stampfl Jenő** fűszerkereskedő cégnél

B A J A.

Ugyiszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók.

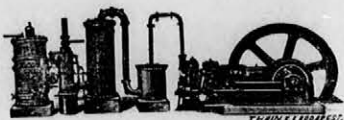
Telefon 81 szám.

Kristályvíz árai: 1/2 liter 34 fillér. 1 liter 44 fillér. 1 1/2 liter 54 fillér.

Óres üvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fillér, 1 literes 16 fillér, 1 1/2 literes 20 fillérért.

Elsőrendű olósó tüzelőanyaggal dolgozó

SZIVÓGÁZMOTOROK.

Tüzelőanyag szükséglet 1-1 1/2 fillér óránként és lóerőnként.
 Elektromos világítási és malomberendezések, takarmányozó kamrák.

Benzinmotorok, benzinmotoros cséplőgépek.

HAJÓS és TÁRSA

okleveles mérnökök motorvállalata.

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám. — Telefon 66—99.

Kérjen referenciát! Elégedetlen vevőink nincsenek! Legmesszebb menő szavatosság!
 Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

A legjobb magvakat
 A legnemesebb fákat
 A legszebb virágokat
 A legdivatosabb csokrok
 és koszorukat

friss élővirágokból a legjobb minőség
 szavatolása mellett szállítja

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító mag- és virágkereskedése

TEMESVÁROTT.

Nagy képes főárjegyzék ingyen.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV. ZENEMŰ. PAPIR. IRÓ-
 és
 RAJZSERRAKTÁR.

Az 1900. évi iparképzésért

aranyéremmel kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
 DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
 A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
 díszművek-, ifjúsági iratok-, képes
 könyvek-, imakönyvek-, minden-
 nemű tan- és segédkönyvek-, térké-
 pek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajzpapírok,
 író- és rajzszerkek, vonalzott
 üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hírlapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtnak.

Hirdetések a BAJAI HIRLAP-ba mérsékelt áron vétetnek fel.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő
 műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi
 meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, közigazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból.

Bármilyen **könyvnyomda** munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Diszkönyv- kötészetem

Díszművek, Folyóiratok,
 mindennemű könyvek
 egyszerű és díszes bekötésére,
 továbbá
 képketrek, (Passepartous)
 íróaljakatok, stb.
 előállítására van berendezve.